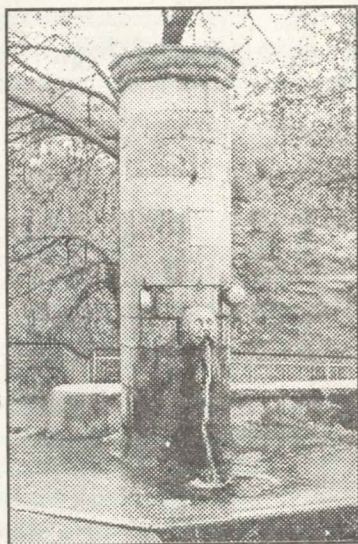

ΠΡΑΜΑΝΤΑ

Διμηνιαία έκδοση του Συλλόγου Πραμαντιωτών Ιωαννίνων
Έτος Α', Μάρτιος - Απρίλιος 1995 - Αρ. φύλλου 2
Ταχ. Διεύθυνση: Γοργοποτάμου 20 - 452 21 Ιωάννινα

ΑΠΟΚΡΙΕΣ ΣΤΗΝ ΠΡΑΜΑΝΤΑ

Συνεχίστηκαν και φέτος την Κυριακή της Αποκριάς οι καρναβαλικές εκδηλώσεις στο χωριό μας. Ο κρύος και βροχερός καιρός και τα χιόνια που είχαν φτάσει μέχρι τα τελευταία σπίτια, δεν εμπόδισαν τους χωριανούς να μαζευτούν στο Πνευματικό Κέντρο της Κοινότητας και να διασκεδάσουν. Μια ομάδα χωριανών —οι περισσότεροι εργάζονται το καλοκαίρι στη Μύκονο— οργάνωσαν την παράσταση του χωριάτικου γάμου.

Ήταν όλα πετυχημένα. Κοντός ο γαμβρός, πανύψηλη η νύφη. Ντυμένος με τ' άμφια ο παπάς, κρατούσε στα χέρια κι ένα διθλίο, που δεν έμοιαζε καθόλου να έχει θρησκευτικό περιεχόμενο, αν κρίνουμε απ' τη φωτογραφία του εξώφυλλου.

Ακόμη κι ο θλάμης είχε κάτι το αστείο με το κρασί φορτωμένο στην πλάτη. Οι διάλογοι επίσης μεταξύ των ψευδοσυμπθερών προκαλούσαν το γέλιο. Η απογευματινή εκδήλωση τελείωσε με το γαϊτανάκι. Η Κοινότητα είχε μισθώσει ορχήστρα και είχε αγοράσει το κρασί που είναι απαραίτητο για τη δημιουργία κεφιού.

Το βράδυ, που η βροχή σταμάτησε, οι κάτοικοι χόρεψαν γύρω από μια μεγάλη φωτιά, που είχαν ανάψει στο χώρο στάθμευσης των αυτοκινήτων κοντά στην πλατεία. Αργότερα το γλέντι συνεχίστηκε στις καφετέριες, στη Disko και στο ξενοδοχείο. Έτσι τελείωσε η Κυριακή της Αποκριάς στο χωριό μας.

ΚΑΘΑΡΗ ΔΕΥΤΕΡΑ ΣΤΟ ΧΩΡΙΟ

Ο Σύλλογός μας φέτος πήρε την απόφαση να γιορτάσει την Καθαρή Δευτέρα στο χωριό, κοντά στους εναπομείναντες κατοίκους. Είχαν προηγηθεί απ' την προηγούμενη μέρα οι εκδηλώσεις της Αποκριάς, που είχαν οργανώσει με επιτυχία η κοινότητα με ομάδα χωριανών μας. Εμείς απ' τη μεριά μας μισθώσαμε τετραμελή ορχήστρα υπό τη δ/ση του χωριανού μας καλλιτέχνη Δημήτρη Μπόγδου και προμηθευτήκαμε όλα τ' απαραίτητα για το νηστίσι-

Από την εκδήλωση της Καθ. Δευτέρας στην πλατεία του χωριού

μο τραπέζι που θα γινόταν στην πλατεία του χωριού μας. Το μέλος του Δ.Σ. του Συλλόγου μας Βασίλης Αντώνης και ο μόνιμος κάτοικος του χωριού Χρήστος Τραγουδάρας ανέλαβαν από τα χαράματα της Καθαρής Δευτέρας την ετοιμασία της φασολάδας, έχοντας σαν βοηθό του τον επίσης χωριανό μας Γιάννη Πάτρα.

Αργότερα προστέθηκε στη συντροφιά τους κι ο Γιώργος Μπέκας, που βοήθησε στη διανομή.

Η μέρα ήταν ανοιξιάτικη και πλήθος κόσμου τίμησε τη φασολάδα, τις ελιές και τις λαγάνες, απ' το χωριό και τους συνοικισμούς, απ' τα Γιάννινα και την Άρτα. Η καμπάνα της κεντρικής εκκλησίας του χωριού μας απηύθυνε το κάλεσμα γύρω στις 11 π.μ. και στις 12 η πλατεία ήταν γεμάτη κόσμο. Η ορχήστρα στήθηκε στη θέση της και η μουσική αντάλαξε μέχρι τις πλαγιές της χιονισμένης Στρογγούλας κι όλοι εκφράστηκαν με τα καλύτερα λόγια για τη νοστιμιά της φασολάδας. Μικροί και μεγάλοι έσυραν το χορό μέχρι αργά το απόγευμα. Προς το τέλος της εκδήλωσης τραγούδησε από το μικρόφωνο κι ο χωριανός μας Ηλίας Γκεσούλης τραγούδια του τόπου μας.

Αφού ευχαριστήσουμε αυτούς που ανέφερα παραπάνω, αλλά και όλους τους ανώνυμους που βοήθησαν στην επιτυχία της εκδήλωσης αυτής, εκφράζουμε την ευχή μας να καθιερωθεί το αντάμωμα της Καθαρής Δευτέρας για πολλά πολλά χρόνια.

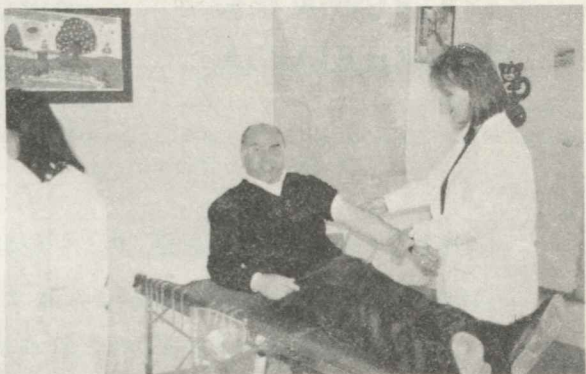
Οι Χρ. Τραγουδάρας και Γ. Μπέκας, έτοιμοι για τη διανομή της φασολάδας

ΤΡΑΠΕΖΑ ΑΙΜΑΤΟΣ

Ρούκη Βασιλική Αθ.
Στάμος Ιωάννης Γ.
Κοντοδήμος Κων/νος Χρ.
Καλόγηρος Ευάγγελος Γ.
Κοντοδήμος Σπύρος Δ.
Καρακώστας Βασίλειος Δ.
Μεράντζας Ιωάννης Γρ.
Μπάκα Γεωργία
Γκοτζιάς Κων/νος Αθ. (2)
Μιάμης Χρήστος Κ.
Καρακώστας Δημήτριος Χρ.
Πολύμερος Κων/νος Χρ.
Τάτσος Δημήτριος Χαρ.
Γκιώκας Γεώργιος Ι.
Μπόγδος Παντελής Αλ.
Χονδρογιάννης Δημήτριος (3)

Η Τράπεζα Αίματος των Πραμαντιωτών που έχει έδρα το Κέντρο Αιμοδοσίας του Νοσοκομείου Χατζηκώστα Ιωαννίνων ενισχύθηκε το τελευταίο διάστημα με 20 φιάλες αίματος, απ' τις οποίες καταναλώθηκαν 7 για ανάγκες χωριανών μας. Με ικανοποίηση διαπιστώνουμε ότι όλο και περισσότεροι χωριανοί μας ανταποκρίνονται στο κάλεσμα για αιμοδοσία. Έτσι στην τελευταία αιμοδοσία της 2.4.95, πάνω από 40 άτομα πέρασαν από το ραντεβού που είχαμε στο 3ο Δημοτικό Σχολείο Ιωαννίνων. Διάφοροι όμως λόγοι (πίεση, γρίπη κλπ) δεν επέτρεψαν σ' όλους αυτούς να προσφέρουν αίμα. Ο σύλλογος τους ευχαριστεί όλους. Παραθέτουμε παρακάτω τα ονόματα των αιμοδοτών:

Ο αντιπρόεδρος του Συλλόγου μας Β. Δ. Καρακώστας κατά την αιμοδοσία της 2.4.95

ΤΑ ΝΕΑ ΤΟΥ ΧΩΡΙΟΥ

Από τον Νικηφόρο Παπαθεοδώρου

➔ Παρά τη δυνατή βροχή και εφέτος έγινε ωραία αποκριάτικη εκδήλωση στο χωριό. Πρωτοστάτησαν οι νέοι του χωριού μας, παίζοντας το «Γαμπρό και τη Νύφη» και πλέκοντας το γαϊτανάκι. Η αίθουσα του πνευματικού κέντρου γέμισε από κοσμο που γέλασε με την ψυχή του με όσα έβλεπε και άκουγε. Ακολούθησε χορός με δημοτική ορχήστρα και το βράδυ ως αργά ο κόσμος, γύρω από μεγάλη φωτιά που ανάφθιξε, χόρευε και διασκεδασε.

➔ Η φετινή Καθαρή Δευτέρα είχε κάτι το ιδιαίτερο, το ξεχωριστό. Ο Σύλλογος Πραμαντιωτών Ιωαννίνων, οργάνωσε γλέντι με σαρακοσιανά, φασολάδα, λαγάνες και κρασί στην κεντρική πλατεία. Ο καιρός ήταν θαυμάσιος και ο κόσμος χόρευε και γλέντιζε ως το απόγευμα.

➔ Το Σάββατο 18-3-95 επισκέφθηκαν το χωριό μας, μετά από πρόσκληση του προέδρου της κοινότητας τριάντα (30) κάτοικοι της «Γκρετσια Σαλεντίνα».

ΠΡΑΜΑΝΤΑ

Εκδίδεται στα Γιάννενα
ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ - ΕΚΔΟΤΗΣ
ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΠΡΑΜΑΝΤΙΩΤΩΝ
ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΓΙΑ ΤΟ ΝΟΜΟ
Χρήστος Κ. Τσακτσίρας

ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ
Γεώργιος Ιωάν. Γιώκας, τηλ. 31456
Βασίλ. Α. Καρακώστας, τηλ. 40284
Χρήστος Γ. Καρακώστας, τηλ. 92633
Νικήφ. Στ. Παπαθεοδώρου, τηλ. 21317
Χρήστος Κ. Τσακτσίρας, τηλ. 76937

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ,
ΕΠΙΤΑΓΕΣ-ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ
Δημήτριος Χρ. Τσαχρίστας
Μανάφη 7 - 4533 Ιωάννινα τηλ. 21358

ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΕΣ
Στη δ/νση του Συλλόγου:
Γοργοποτάμου 20 45221 Ιωάννινα
ΕΤΗΣΙΑ ΣΥΝΔΡΟΜΗ
Δρχ. 1500

ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΑ
Γ. ΔΟΥΒΛΑΗ
- Ε. ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ Ο.Ε.
28ης Οκτωβρίου 41
(Στοά Καμπέρη)
Τηλ. 20.544 - 27.845
Ιωάννινα 454 44

ήτοι των ελληνόφωνων χωριών της Κάτω Ιταλίας. Ήταν μέλη των συλλόγων Centro Studi «Chora-Ma» της Στερενατίας και «Argalio» του Corigliano d'Otranto.

Από την επίσκεψη των ελληνόφωνων της «Γκρετσια Σαλεντίνα» στα Πράμαντα

Στην κεντρική πλατεία του χωριού έπαιξαν με τα παραδοσιακά τους όργανα, τραγούδησαν και χόρεψαν τους δικούς τους χορούς.

Ο κ. πρόεδρος της κοινότητας παρέθεσε γεύμα, προς τιμήν τους, στο ξενοδοχείο «Τζουμέρκα» των Πραμανίων, του καλωσόρισε με μια θερμή όσο και συγκινητική προσφώνηση και τους κατευόδωσε χαρίζοντας στους αντιπροσώπους των συλλόγων τους χειροποίητα, προσωπικά του δώρα.

Για καιρό θα θυμούνται οι Πραμαντιώτες αυτή τη μαρτιάτικη μέρα τη γεμάτη ευθυμία, τραγούδι, χαρά και παράδοση που τους χάρισαν οι εκλεκτοί προσκεκλημένοι της Ελλάδας του Σαλέντο.

➔ Με λαμπρότητα γιορτάστηκε και στο χωριό η επέτειος της 25ης Μαρτίου 1821. Έγινε δοξολογία, ομιλία απ' το δάσκαλο κ. Δημ. Α. Μπαλτζώ, επιμνημόσυνη δέηση, κατάθεση στεφανίων, παρέλαση μαθητών και χορευτήκαν εθνικοί χοροί απ' τους μαθητές των σχολείων του χωριού μας.

➔ Τον τελευταίο καιρό πέθαναν οι παρακάτω χωριανοί μας: Νίκος Καρβέλας στην Άρτα Γιώργος Χ. Μπούσης στα Γιάννενα Γιαννούλα σ. Ν. Θανάσης στην Πράμαντα

Λάμπρος Απ. Σιαπλουράς στην Αθήνα
Χριστόφορος Ρούμπος στους Χριστούς
Παναγιώτης Γ. Ρίνης στα Γιάννενα

Βασίλης Χρ. Καρακώστας στην Αθήνα
Ελένη σ. Ι.Θ. Λάμπρη στα Γιάννενα
Χαρίκλεια σ. Δ.Γ. Ρίνης στην Πράμαντα
Πάνος Α. Νούτσος στην Άρτα

➔ Αρχετός κόσμος στο χωριό τις μέρες του Πάσχα. Η έλλειψη ιερέα αντιμετωπίστηκε κατά τον καλύτερο δυνατό τρόπο, εκ των ενόντων, από τους ιερείς των γύρω χωριών και όλα πήγαν καλά.

Αδιαχώρητο, όπως και κάθε χρόνο, τα βράδια της Μ. Πέμπτης, της Μ. Παρασκευής και της Ανάστασης, στη μεγάλη κεντρική εκκλησία της Αγ. Παρασκευής. Και την Κυριακή, κάτω από ένα καταγάλανο ουρανό, γιορτάστηκε με τον πατροπαρόδο τρόπο (ψήσιμο αρνιών στη σούβλα κατά μεγάλες παρέες) η ελληνική Λαμπρή.

ΦΙΛΑΝΘΡΩΠΙΚΗ ΕΚΔΗΛΩΣΗ

Ικανοποιητική ήταν η προσέλευση των χωριανών μας κι άλλων φίλων μας στο κέντρο «ΧΑΡΑΜΑ» το βράδυ της 26.4.95, αν κρίνουμε από το ποσό των 344.000 δρχ. που συγκεντρώσαμε για την ενίσχυση χωριανού μας, που αντιμετωπίζει σοβαρό πρόβλημα εξ αιτίας δύσκολης ασθένειας της κόρης του. Την εκδήλωση τίμησε με την αθόρυβη παρουσία του κι ο βουλευτής Βαγγέλης Μαλέσιος, ο οποίος μάλιστα μας εδήλωσε ότι ζητάει την άδεια του πατέρα, για να επισκεφτεί το κοριτσάκι στο νοσοκομείο που νοσηλεύεται, γιατί ο κ. Μαλέσιος εκτός από βουλευτής είναι και γιατρός. Εμείς απ' την πλευρά μας κάναμε τις απαραίτητες ενέργειες για τη συνάντηση. Οι παρευρεθέντες στο παραπάνω κέντρο διασκέδασαν με την ορχήστρα του καταστήματος και με τις πενιές του χωριανού μας ρεμπέτη Χαρίλαου Τσακτσίρα, τον οποίο και ευχαριστούμε για την ανιδιοτελή προσφορά του. Επίσης το Δ.Σ. του Συλλόγου μας ευχαριστεί κι όσους συνέβαλαν στη συγκέντρωση του παραπάνω ποσού, καθώς και τη δ/ση του κέντρου, δηλαδή τους χωριανούς μας Γιάννη και Κώστα Γκεσούλη.

Χ.Τ.

ΓΕΝΙΚΗ
ΚΑΤΑΣΚΕΥΩΝ Ο.Ε.
ΤΕΧΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ

Γ. ΜΠΙΚΑΣ
Π. ΤΣΙΝΟΣ

Ν. ΝΟΥΤΣΟΣ

ΚΟΥΓΚΙΟΥ 9 Τ.Κ. 452 21
ΙΩΑΝΝΙΝΑ
ΤΗΛ. 20.381 - 70.145
FAX 28.386

✧ ΗΛΕΚΤΡΙΚΑ ΕΙΔΗ
✧ ΟΙΚΙΑΚΑ ΣΚΕΥΗ
✧ ΕΙΔΗ ΔΩΡΩΝ
✧ ΡΑΠΤΟΜΗΧΑΝΕΣ

ΜΠΟΥΤΖΑΣ
ΧΡΗΣΤΟΣ

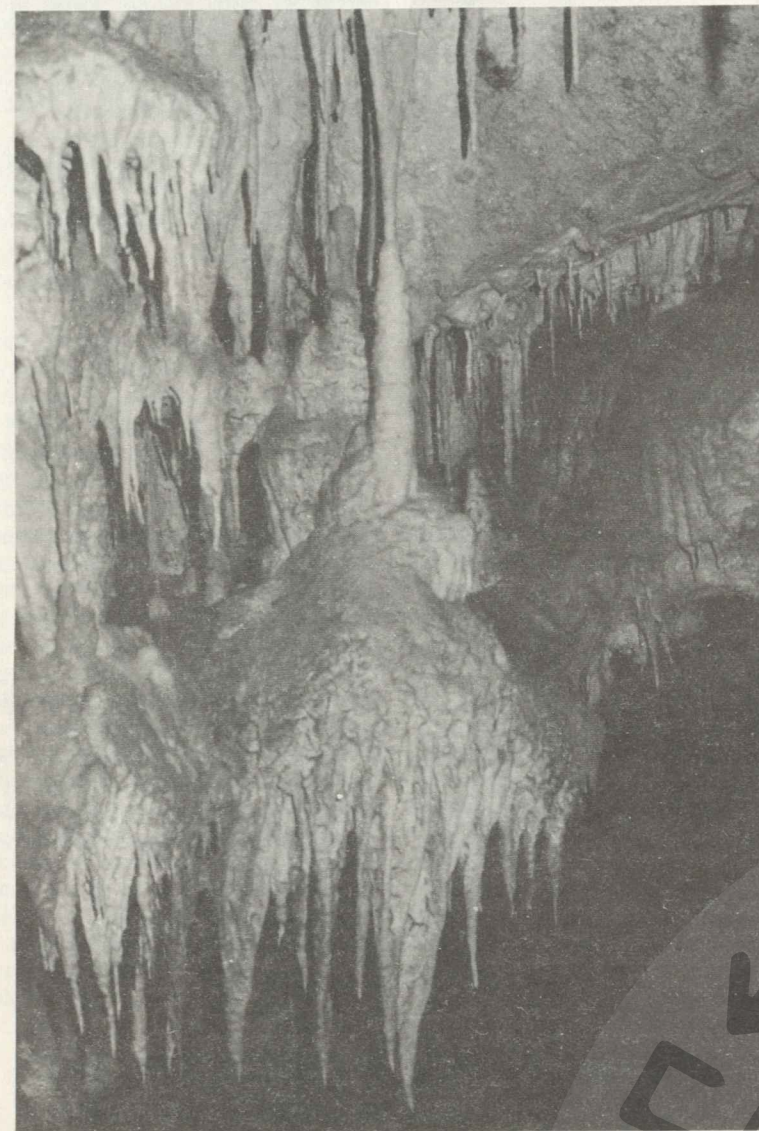
ΑΓΙΑΣ ΜΑΡΙΝΑΣ 5
ΤΗΛ. 22.712
ΙΩΑΝΝΙΝΑ

ΤΑ ΝΕΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ

ΣΠΗΛΑΙΟ

Κατόπιν αιτήματος του Προέδρου και με την ευγενή διαμεσολάβηση του Γενικού Γραμματέα Περιφέρειας Ηπείρου κ. Στ. Τσιτσιμελή, ο Προϊστάμενος του ΚΕΨΕ Πηγών Αώου (Δ.Ε.Η.) θα διαθέσει γεωλόγο της υπηρεσίας του για την δωρεάν σύνταξη της γεωλογικής και υδρογεωλογικής μελέτης για την αξιοποίηση του Σπηλαιού Ανεμότρυπας.

Υπάρχουν επίσης βάσιμες ελπίδες ότι και οι υπόλοιπες τρεις μελέτες θα συνταχθούν αδαπάνως με την κοινότητα

Σπήλαιο Ανεμότρυπας Πραμανίων

ΑΓΡΟΤΙΚΟ ΚΤΗΝΙΑΤΡΕΙΟ

Ο Νομάρχης Ιωαννίνων και το Νομαρχιακό Συμβούλιο Ιωαννίνων στην τελευταία συνεδρίασή του για την ψήφιση του Οργανισμού της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης Ιωαννίνων αποδέχθηκε αίτημα-πρόταση του Προέδρου της Κοινότητας και ψήφισε την ίδρυση Αγροτικού Κτηνιατρείου στα Πράμαντα.

ΓΕΝΙΚΟΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ ΠΕΡΙΦ. ΗΠΕΙΡΟΥ

Η προγραμματισμένη για το πρώτο δεκαήμερο του Απριλίου επίσκεψη στα Πράμαντα και Μελισσουρούς του Γενικού Γραμματέα Περιφέρειας Ηπείρου κ. Τσιτσιμελή αναβλήθηκε λόγω έκτακτων υποχρεώσεών του για τον επόμενο μήνα.

ΑΡΤΕΜΗΣΙΑ ΔΗΜ. ΜΠΟΥΤΖΑ

Εμπόριο Εσωρούχων - Ψιδικών
Ετοιμών Ενδυμάτων
ΚΑ' Φεβρουαρίου 31 - Τηλ. 79.163 - ΙΩΑΝΝΙΝΑ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΠΡΑΜΑΝΤΩΝ

ΠΡΟΣΚΛΗΣΗ

Ο Πρόεδρος της Κοινότητας Πραμανίων, στα πλαίσια της προσπάθειας για νοικοκυρέμα και ευπρεπισμό των κοινοτικών χώρων, δρόμων και πεζοδρομίων και έπειτα και από σχετική απόφαση του Κοινοτικού Συμβουλίου,

ΠΡΟΣΚΑΛΕΙ

όλους τους χωριανούς, κατοίκους και δημότες Πραμανίων, για συμμετοχή και συνεισφορά τους στην παραπάνω προσπάθεια και ιδιαίτερα επί των εξής συγκεκριμένων ζητημάτων:

1. Να δείξουν ενδιαφέρον για την καθαριότητα και τον καλλωπισμό των τμημάτων των δρόμων (ιδιαίτερα των κεντρικών) που βρίσκονται έξω από την κατοικία τους.

2. Να μην πετούν απορρίματα, άρχιστα υλικά και προπαντός πλαστικά στους κοινόχρηστους χώρους και στα ρέματα. Αυτά τα υλικά πρέπει να τοποθετούνται μόνον στους κλάδους απορριμάτων κατά τις καθορισμένες ημέρες και ώρες.

3. Όσοι έχουν καταλάβει αντικανονικά δρόμους, πεζοδρόμια ή άλλους μη ιδιωτικούς χώρους με διάφορες κατασκευές (παράγκες), οικοδομικά ή άλλα χρήσιμα υλικά, οφείλουν να παραδώσουν τους χώρους αυτούς ελεύθερους και καθαρούς μέχρι 20/5/1995.

Σε αντίθετη περίπτωση η Κοινότητα θα αναλάβει την απομάκρυνση των παραπάνω κατασκευών και υλικών με δαπάνη των υπαίτιων μέσω του Δημοσίου Ταμείου.

Με την ευκαιρία αυτής της πρόσκλησης θεωρούμε επίκαιρο και αναγκαίο να παρακαλέσουμε τους συγχωριανούς καταναλωτές νερού από το κοινοτικό δίκτυο να ελέγξουν και εν ανάγκη να επισκευάσουν τις συνδέσεις ύδρευσης και τους υδρομετρητές τους, σύμφωνα με τον κανονισμό ύδρευσης της Κοινότητας.

Η πιο πάνω ενέργεια είναι ένα από τα μέτρα για την εύρυθμη λειτουργία της υπηρεσίας ύδρευσης και κυρίως για την πρόληψη της λευμωδίας κατά τους θερινούς μήνες.

Πράμαντα 2-5-1995
ΚΩΝ/ΝΟΣ ΕΞΑΡΧΟΣ

ΓΕΩΡΓΙΟΣ
Χ. ΔΑΦΝΗΣ

Χειρουργός
Οδοντίατρος

Μουλαϊμίδου 5
Ιωάννινα
Τηλ. 28.472 - 40.367

χρυσά - αργυρά
ωρολογία

ΜΑΡΟΥΣΗΣ

ΑΒΕΡΩΦ - ΠΑΡΑΣΚΕΥΟΠΟΥΛΟΥ 2 - ΤΗΛ. 22.826 - ΙΩΑΝΝΙΝΑ

Ο γνήσιος νέος Τζουμμερκιώτης βιολίστας και τραγουδιστής από τα Πράμαντα αναλαμβάνει με υπευθυνότητα γάμους, βαφτίσια, πανηγύρια, χορούς συνεστιάσεις, αραβώνες και οποιαδήποτε άλλη διασκέδαση.

ΜΠΟΥΤΣΟΣ
ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

τηλ. 0651-26020 Γιάννενα
και
0659-61052 Πράμαντα

ΑΓΡΟΤΟΥΡΙΣΜΟΣ - ΑΓΡΟΒΙΟΤΕΧΝΙΑ

Πολλά λέγονται, τι γίνεται;

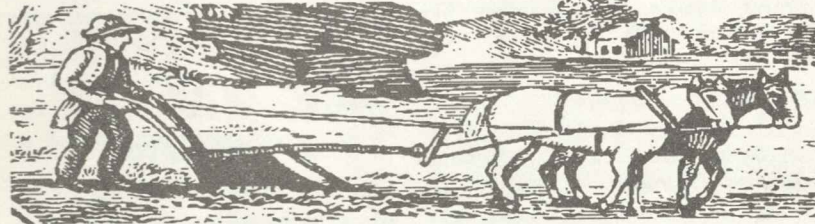
Όμως οι προοπτικές που υπάρχουν είναι πάρα πολύ καλές.

Αγροτουρισμός. Μια δραστηριότητα για την οποία γίνεται πολύς λόγος τα τελευταία χρόνια, μια καινούργια μορφή τουρισμού που μπορεί να αναπτυχθεί σε αγροτικές περιοχές από τους ανθρώπους που ασχολούνται με τη γεωργία. Η νέα αυτή μορφή διακοπών προσφέρει στον τουρίστα τη δυνατότητα να ζήσει για ένα μικρό διάστημα ήρεμα, μέσα στη φύση, κοντά στον αγρό και τις ασχολίες του και να ξεφύγει από το γνωστό πλαίσιο του ανεπτυγμένου τουρισμού. Ταυτόχρονα όμως προσφέρει στους κατοίκους των αγροτικών περιοχών τη δυνατότητα να αυξήσουν το εισόδημα τους με την εκμετάλλευση καταλυμάτων και τον εφοδιασμό των τουριστών με αγροτικά προϊόντα παραγωγής τους, αλλά και με είδη της τοπικής λαϊκής τέχνης.

Όπως υποστηρίζουν οι ειδικοί, ο αγροτουρισμός προβλέπεται να είναι μία από τις κυρίαρχες μορφές τουριστικής δραστηριότητας στην Ευρώπη του 1995 και του 2000, αφού ήδη έχει διαπιστωθεί μια μεταστροφή του προτύπου διακοπών του μέσου Ευρωπαίου από το μεγάλο ξενοδοχείο στο αγροτουριστικό κατάλυμα, όπου θα δέχεται την πραγματική φιλοξενία.

Στη χώρα μας ο αγροτουρισμός είναι ένας τομέας που θα μπορούσε να απαστυχθεί σημαντικά και να συμβάλει στην περιφερειακή ανάπτυξη και στην άνοδο του οικονομικού επιπέδου πολλών μειονεκτικών περιοχών. Στο σημείο αυτό πρέπει να τονίσουμε ότι η Ήπειρος βρίσκεται μεταξύ των 5 φτωχότερων περιοχών της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Δυστυχώς όμως, αν και υπάρχουν κοινωνικές ενισχύσεις για τη δραστηριότητα αυτή, το ενδιαφέρον του αγροτικού κόσμου για τον αγροτουρισμό

παραμένει ακόμα περιορισμένο αν κρίνει κανείς από το πρόγραμμα Αγροτικού Τουρισμού των παρελθόντων ετών.

Οι λόγοι που ο αγροτουρισμός στη χώρα μας παραμένει ακόμη σε νηπιακό στάδιο είναι πολλοί. Η ανεπαρκής ενημέρωση του αγροτικού κόσμου, η έλλειψη τουριστικής υποδομής στις περισσότερες περιοχές, η αδυναμία της πολιτείας να δημιουργήσει και να προβάλει πρότυπες εκμεταλλεύσεις αγροτουρισμού. Ο πιο βασικός λόγος όμως φαίνεται να είναι η ατομία και η αδυναμία, γιατί όχι, της Ελληνίδας αγρότισσας-υπάρχουν βέβαια και οι εξαιρέσεις— να καταλάβει το βάρος της ανάπτυξης αυτού του τομέα, ο οποίος μπορεί να στηριχτεί μόνο στις γυναίκες. Η πολιτεία, που δείχνει να επιμένει στην ανάπτυξη του αγροτουρισμού, πρέπει να βρει τρόπους να ξεπεραστούν τα εμπόδια που αποθαρρύνουν τον αγροτικό κόσμο να στραφεί και σ' αυτή τη δραστηριότητα. Μόνο έτσι ο αγροτουρισμός θα μπορέσει να «περάσει» από την πειραματική φάση που βρίσκεται μέχρι σήμερα, στη φάση ενός συστηματικά οργανωμένου σχήματος και σχεδιασμού για να δώσει τη δική του απάντηση στις προσπάθειες ανάπτυξης της ελληνικής περιφέρειας.

Για την ανάπτυξη του αγροτουρισμού στην Ελλάδα παρέχονται χρηματικές ενισχύσεις για επισκευή ή ανακαίνιση δωματίων, αγορά εξοπλισμού, εξωραϊσμό του εξωτερικού χώρου κλπ.

Η ανάπτυξη του αγροτουρισμού-αγροβιοτεχνίας δημιουργεί ένα συμπληρωματικό εισόδημα και απασχόληση κυρίως για την Ελληνίδα αγρότισσα.

Ο αγροτουρισμός-αγροβιοτεχνία μπορεί να συμβάλει στη διαφύλαξη και αξιοποίηση της πολιτιστικής μας κληρονομιάς και να ενθαρρύνει την παραγωγή χειροτεχνικών προϊόντων για ένα μεγαλύτερο αγοραστικό κοινό.

ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΠΟΥ ΕΠΙΔΟΤΟΥΝΤΑΙ ΣΤΙΣ ΓΕΩΡΓΙΚΕΣ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΕΙΣ

	ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ ΓΕΝΙΚΑ	ΝΕΟΙ ΓΕΩΡΓΟΙ
1. Γεωργικά κτίσματα και έγγειες βελτιώσεις	45%	56%
2. Λοιπές Γεωργικές Επενδύσεις	30%	37%
3. Τουριστικά και Βιοτεχνικά κτίσματα	45%	56%
4. Λοιπές τουριστικές και βιοτεχνικές επενδύσεις	30%	37%

Το ανώτατο ύψος επενδύσεων για το 1995 είναι:

1. Φυσικό και μη πρόσωπο (εταιρεία)	40.720.000
2. Κάτοχος συνεργαζόμενης εκμετάλλευσης	122.200.000
3. Αγροτικός Συν/σμός με σκοπό και την διαχείριση της εκμετάλλευσης	244.400.000

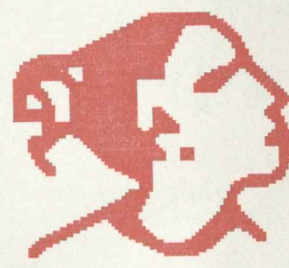
Η ΩΣΤΗ ΘΕΡΑΠΕΙΑ ΞΕΚΙΝΑ
ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΓΚΑΙΡΗ ΔΙΑΓΝΩΣΗ
TEST ΠΑΠΑΝΙΚΟΛΑΟΥ

Το test pap είναι ανιχνευτική μέθοδος στηριζόμενη στην αποφυλίωση των κυττάρων της κολπικής μοίρας του τραχήλου και του ενδοτραχήλου. Μέθοδος επινοημένη από τον Γ. Παπανικολάου για διάγνωση δυσπλασιών ή Καρκίνου του τραχήλου. Πιστεύεται ότι η λήψης test pap πρέπει να αρχίζει μετά την πρώτη σεξουαλική επαφή της γυναίκας κάθε έτος έως την ηλικία των 35 ετών και από εκεί και πέρα έως την ηλικία των 65 ετών κάθε δύο έτη οπότε μπορεί να σταματήσει και η προληπτική λήψη.

Απαραίτητες προϋποθέσεις για την λήψη του test pap είναι η αποφυγή: Κάθε γυναικολογικής εξέτασης από 24ωρου, σεξουαλικής επαφής, κολπικές πλύσεις, απουσία αίματος και παθολογικών εκρίσεων, λήψης ορμονικών φαρμάκων και πρόσφατες επεμβάσεις όπως κρυστοπηξία, καυτηρίασεις, απόξεσεις ενδομητρίου.

Για ακριβέστερο αποτέλεσμα λαμβάνουμε τρία επιχρίσματα. Κολπικό επιχρίσμα από τον οπίσθιο θόλο του κόλπου, εξωτραχηλικό επιχρίσμα που αντιστοιχεί στο εξωτερικό στόμιο του τραχήλου και ενδοτραχηλικό επιχρίσμα. Μετά την λήψη γίνεται λεπτή επίστρωση επί της αντικειμενοφόρου πλακός και πριν ξηρανθεί γίνεται μονιμοποίησης με ειδικό υγρό ή με στερεωτικό μαλλιών (Lac). Ο έλεγχος των επιχρισμάτων αφορά όλες ανεξαιρέτως τις γυναίκες αλλά υπάρχουν και κατηγορίες υψηλού κινδύνου όπως:

—όσες αλλάζουν πολλούς σεξουαλικούς συντρόφους
—χαμηλό κοινωνικοοικονομικό επίπεδο ζωής
—όσες λαμβάνουν ανοσοκατασταλτικά φάρμακα
—καπνίστριες
—προηγούμενο παθολογικό test pap
—όσες έχουν στειρώση από σαλπιγγικό αίτιο
—όσες έχουν συζύγους έχοντες σεξουαλική επαφή με περισσότερες γυναίκες
Η ταξινόμηση των ευρημάτων από τον έλεγχο των επιχρισμάτων αφορά πέντε (5) κατηγορίες. Στην I

κατηγορία τα κύτταρα είναι φυσιολογικά. Στην II κατηγορία είναι φλεγμονώδη. Στην III κατηγορία είναι δυσκαρωτωτικά και με βιοψία ή κωνοειδή εκτομή μπορεί να βρεθεί. Στην IV με αλλοιώσεις κακοήθειας και σκόρπια και στην V κατηγορία κακοήγη κύτταρα κατά σωρούς.

Η μέθοδος Παπανικολάου είναι μια σπουδαία εξέταση ελέγχου και έχει υπολογισθεί ότι η ανάπτυξη διηθητικού καρκίνου είναι δέκα φορές μεγαλύτερος στις γυναίκες που δεν έχουν ελεγχθεί με test pap. Όλες οι γυναίκες μια φορά το χρόνο πρέπει να κάνουν το test pap.

Καρύδη Ελένη
Μαία

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΙΩΑΝ.

ΜΠΟΥΤΖΑΣ

ΥΔΡΑΥΛΙΚΑ -

ΚΑΛΟΡΙΦΕΡ

ΚΛΙΜΑΤΙΣΜΟΙ

Ι. ΣΤΑΜΟΥ 2 - ΤΗΛ. 78.998

ΙΩΑΝΝΙΝΑ

ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΣ ΤΣΙΚΟΣ

ΙΑΤΡΟΣ

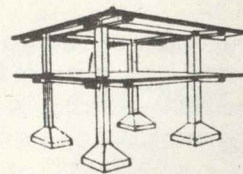
ΔΕΡΜΑΤΟΛΟΓΟΣ
- ΑΦΡΟΔΙΣΙΟΛΟΓΟΣ

ΤΗΛ. ΙΑΤΡΕΙΟΥ 30.293

» ΟΙΚΙΑΣ 31.575

ΒΛΑΧΛΕΙΔΟΥ 3

ΙΩΑΝΝΙΝΑ

Γιώργος Ιστατιάδης
Πολιτικός Μηχανικός
Δ. Π. Θ.

Τοπογραφικά - Μελέτες - Επιβλέψεις - Κατασκευές

Βάσω Χρύση
Ηλεκτρολόγος Μηχανικός
Δ. Π. Θ.Πυρονέλλα 5, Ιωάννινα
ΤΗΛ: (0651) 79394 - 30892

Επιστολή

ΝΕΑ ΑΠ' ΤΗΝ
ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΑ ΑΡΤΑΣ

Από την Αδελφότητα Πραμαντιωτών Άρτας πήραμε και δημοσιεύουμε την επιστολή:

Στις 25.1.95 ο Σύλλογος Πραμαντιωτών Άρτας στην αίθουσα του ΣΚΟΥΦΑ πραγματοποίησε την προβλεπόμενη από το καταστατικό Γενική Συνέλευση, όπου έγινε και η κοπή της βασιλόπιτας. Τυχερός που βρήκε το φλουρί ήταν ο Ιωάννης Βάνας, ο οποίος πήρε δωρεάν δυο εισιτήρια για τον αποκριτικό χορό. Στα θέματα που συζητήθηκαν, το κυριότερο ήταν η δραστηριοποίηση του χορευτικού τμήματος, που λειτουργεί απ' τον περασμένο χρόνο.

Στις 4.3.95, το Σάββατο των Αποκριών, πραγματοποιήθηκε ο ετήσιος αποκριτικός χορός στο τουριστικό περίπτερο ΑΙ-ΛΙΑΣ Άρτας με την εκλεκτή λαϊκοδημοτική ορχήστρα «ΤΑ ΠΑΙΔΙΑ ΑΠ' ΤΗΝ ΑΡΤΑ». Η αίθουσα ήταν κατάμεστη από Πραμαντιώτες και φίλους και το γλέντι κράτησε μέχρι τις πρωινές ώρες. Το χορό μας τίμησε και αντιπροσωπεία απ' το Σύλλογο Πραμαντιωτών Ιωαννίνων με επικεφαλής τον πρόεδρο Χρήστο Τσακίρη. Πραγματοποιήθηκε λαχειοφόρος αγορά με πλούσια δώρα. Ο τυχερός που κέρδισε το καλύτερο δώρο, που ήταν μια ηλεκτρική σκούπα, που καθαρίζει και πλένει συνάμα, ήταν η συγχωριανή μας κομμάτριά Αικατερίνη Σ. Τσίκου.

ΑΓΓΛΙΚΑ

ΓΕΩΡΓΙΑ ΚΑΛΟΓΗΡΟΥ - ΜΠΟΥΤΖΑ
ΚΟΥΤΚΙΟΥ 20 - ΤΗΛ. 38.660ΓΕΩΡΓΙΑ ΚΑΛΟΓΗΡΟΥ - ΜΠΟΥΤΖΑ
ΒΙΚΥ ΛΕΤΣΙΟΥ

ΑΡΑΠΗ 4 - ΤΗΛ. 34250/76683

Λειτουργούν ολιγομελή τμήματα όλων των επιπέδων

ΓΕΩΤΕΧΝΙΚΟ ΓΡΑΦΕΙΟ

ΓΙΑΝΝΗΣ Δ. ΛΑΜΠΡΗΣ

ΓΕΩΠΟΝΟΣ

28ης Οκτωβρίου 9 (Στοά Ορφεία)

1ος όροφος, Γραφείο 10

Τηλ.: (0651) 35.024, Κιν.: 093 287579

Fax (0651) 30.585, Τηλ. οικίας: 23.441

ΓΙΑΝΝΕΝΑ

♦ Μελέτες Αρχιτεκτονικής Κήπων ♦ Κατασκευή Έργων

♦ Μελέτες Θερμοκηπιακών Μονάδων ♦ Προμήθεια και Εγκατάσταση Εξοπλισμού

Στις 5.3.95 και ώρα 10.30 - 13.00 έγινε ο παιδικός χορός που πραγματοποιεί κάθε χρόνο ο Σύλλογος με μεγάλη επιτυχία, όπου μοιράστηκαν στα παιδιά σκευάσματα, σερπαντίνες κλπ. Η είσοδος ήταν ελεύθερη.

Απόστολος Σταυρούλας

Από το αντιπρόεδρο της κοινότητας Πραμαντιωτών λάβαμε και δημοσιεύουμε την παρακάτω επιστολή:

ΓΙΑ ΤΗ ΣΥΝΤΑΞΗ

Πολλά θερμά και ειλικρινή ΣΥΓΧΑΡΗΤΗΡΙΑ στην Αδελφότητα Πραμαντιωτών Ιωαννίνων, για την εκδήλωση που έκανε την Καθαρή Δευτέρα, στην πλατεία του χωριού μας.

Παρακάλεω και τις άλλες αδελφότητες Πραμαντιωτών, να κάνουν διάφορες εκδηλώσεις στο χωριό τους, γιατί δίνουν ζωντάνια και όνομα στα Πράμαντα.

Στις 8 Μαρτίου γιορτή της γυναίκας οι γυναίκες των Πραμαντιωτών, βγήκαν μόνες τους σε καφετέρια του χωριού μας. Με τον καφέ έκαναν και εκλογή προέδρου, το χρίσμα εδόθη στην Κα Βούλα Κων. Τόδουλου. Στην συνέχεια ακολούθησε γλέντι και χορός μέχρι αργά το βράδυ.

ΜΠΡΑΒΟ ΤΟΥΣ!

Στις 11 Μαρτίου 1995, για πρώτη φορά, κλαδεύτηκε ο πλάτανος της πλατείας, με φροντίδα του προέδρου Κων/νου Εξαρχου. Συγχαρητήρια στους χωριανούς που πήραν μέρος στο πραμαντιώτικο καρναβάλι, παρά τις δύσκολες καιρικές συνθήκες (βροχή-κρύο).

ΜΠΡΑΒΟ ΤΟΥΣ!

Θα παρακαλέσω την Αδελφότητα Πραμαντιωτών Αθήνας να τοποθετήσει ένα πομπό του STAR CHANNEL στο χωριό για να απολαμβάνουν οι χωριανοί τα μεγάλα κανάλια της Αθήνας.

Ευχαριστώ πολύ
ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΚΑΡΒΕΛΑΣ
Αντιπρόεδρος

Προς
Τη Συντακτική Επιτροπή της Εφημερίδας «ΠΡΑΜΑΝΤΑ»

Γιάννινα

Αγαπητοί μου φίλοι: σας ευχαριστώ που με συμπεριλάβατε στους πρώτους αποδέκτες της εφημερίδας σας. Θωρώστε με από τώρα μόνιμο συνδρομητή και συνεργάτη σας.

Καθόλου δε με ξάφνιασε η κυκλοφορία αυτού του εντύπου. Είλικρινά το περίμενα από καιρό. Πίστευα πως υπήρχε ένα μεγάλο κενό που έστω και καθυστερημένα αποφασίσατε να καλύψετε. Η ιστορία των Πραμαντιωτών δε θα σας συγχωρούσε άλλη ολιγωρία.

Μελέτησα με ιδιαίτερη προσοχή το πρώτο σας φύλλο. Σας συγχαίρω για την καλαίσθητη έκδοση, την πλούσια ύλη και την άριστη διάταξη της. Είμαι βέβαιος πως η εφημερίδα αυτή θα ζήσει πολύ. Ίσως να μη σταματήσει ποτέ. Τη βεβαιότητά μου τη στηρίζω σε δυο βασικά στοιχεία: Η κοινωνική οργάνωση και ο ιστορικός ρόλος που έπαιξαν τα Πράμαντα ως κεφαλοχώρι της ευρύτερης περιοχής παλιότερα σας προσφέρουν άφθονη και ενδιαφέρουσα ύλη και θα κεντρίζουν και θα κατευθύνουν αδιάκοπα τα ερευνητικά σας διαφέροντα. Από την άλλη, το έμπιστο επισημολογικό δυναμικό που διαθέτει σήμερα το χωριό σας ανά την Ελλάδα και τον κόσμο εγγυάται την αξιοποίησή της.

Η «ΠΡΑΜΑΝΤΑ» πρέπει επιτρέψτε μου, ν' απευθύνεται σε ευρύτερο κοινό κι όχι μόνο στους Πραμαντιώτες. Η ιστορία σας είναι και ιστορία μας. Προσωπικά δεν την είδα σαν ξένη εφημερίδα. Είναι η δική μου εφημερίδα. Η ιστορία και ο πολιτισμός δεν εγκλωβίζονται στα στενά όρια ενός χωριού. Αλληλεπιδρούν πλατύτερα. Συμπλέκονται με την ιστορία και τον πολιτισμό των γειτονικών χωριών.

Ο Αράρης, η Στρουγγούλα, τα πρόσωπα που εικονίζονται στις φωτογραφίες του πρώτου σας φύλλου είναι γνώριμα και τα αισθάνομαι πολύ δικά μου. Ο Πέτρος Κωστόυλας, ο ξάδερφός μου, με την προσφορά του αλλά και το πάθος του για τα Πράμαντα και τους ανθρώπους σας με κράτησε πολύ κοντά σας. Όμως και οι προβληματισμοί σας, που διαχέονται στο πρώτο αυτό φύλλο, ταυτίζονται με τους δικούς μου.

Και κάτι τελευταίο αλλά σημαντικό. Η εφημερίδα σας με βοήθησε να περπατήσω νοερά τα παλιά εκείνα μονοπάτια του χωριού σας που πολυπερπάτησα με τη μάνα μου τότε που το Μιχαλίτσι προμήθευε με τα προϊόντα του τη λαϊκή σας αγορά.

Με την πεποίθηση ότι σύντομα τη Συντακτική σας ομάδα θα πλαισιώσουν πολλοί επώνυμοι Πραμαντιώτες και ότι όλοι θα καταθέσουν πρόθυμα τις μνήμες τους στις στήλες της εφημερίδας σας, εύχομαι δύναμη για επιτυχία στην προσπάθειά σας.

Φιλικά
Χρήστος Κ. Τσουμάνης
Σχολικός Σύμβουλος Π.Ε.
(Μιχαλιτσιώτης)

Φιλippiάδα 30 Μάρτη 95

Αγαπητοί συγχωριανοί, μέλη της Συντακτικής Επιτροπής της εφημερίδας «ΠΡΑΜΑΝΤΑ».

Δεχτείτε τα ειλικρινή μου συγχαρητήρια για την υλοποίηση της ιδέας να επανεκδοθεί η εφημερίδα του χωριού μας. Είναι αλήθεια ευγενική και ηρωική η ενέργειά σας ν' αφιερώσετε χρόνο και δυνάμεις για την εφημερίδα σε μια εποχή αντιπνευματική, όπου ο ατομικισμός, η παραίτηση και ο εφησυχασμός κυριαρχούν και αλλοτριώνουν συνειδήσεις. Η εφημερίδα θ' αποτελέσει το πνευματικό εργαλείο που θα παράγει ιδέες, προτάσεις, πράξεις, θα συμβάλει στην ανάπτυξη των προβλημάτων του χωριού μας και της ευρύτερης περιοχής και στη συνέχιση της ιστορικής παράδοσης του πανέμορφου χωριού μας. Επιπλέον η εφημερίδα θα ενισχύσει την «πραμαντιώτικη συνείδηση» και θα βοηθήσει να μην απάσσουν οι κρίσεις της μεγάλης αλυσίδας που ενώνει τους Πραμαντιώτες της διασποράς.

Εχω την αίσθηση και την αισιοδοξία ότι πολλοί χωριανοί μας θ' αντιμετωπίσουν την εφημερίδα με τη δέουσα προσοχή, το ενδιαφέρον που αρμόζει και θα συμβάλουν υλικά και ηθικά στην τακτική κυκλοφορία της. Ο καθένας μας μπορεί να βάλει το δικό του «λίθαράκι» ώστε το υλικό της εφημερίδας μας να εμπλουτιστεί και να εκφράζει τον κάθε Πραμαντιώτη πέρα από επάγγελμα, κοινωνική θέση, γραμματικές γνώσεις και τόπο διαμονής.

Με εκτίμηση
Νίκος Β. Καρτζένης

ΑΝΑΖΗΤΩΝΤΑΣ ΤΙΣ ΠΡΩΤΕΣ ΑΡΧΕΣ ΤΟΥ ΧΩΡΙΟΥ ΜΑΣ

Αρχαιολογικά ευρήματα και θέσεις προϊστορικών και μεταγενέστερων χρόνων στην Πράμαντα

Είναι πολύ δύσκολο να καθορίσουμε επακριβώς πότε κατοικήθηκε η περιοχή που αργότερα αποτέλεσε με τους συνοικισμούς της την κοινότητα Πραμάντων.

Δεν έχουμε ιστορικές πηγές να περιγράφουν με σαφήνεια τον χώρο-χρόνο που μας ενδιαφέρει. Θα αρκεστούμε —τουλάχιστον για τα προϊστορικά χρόνια— να μας μιλήσουν οι αρχαιολογικοί χώροι και τα διάφορα ευρήματα που αντέξαν σε πείσμα του πανδαμάτορα χρόνου. Αυτά μας μαρτυρούν πως εδώ κάποτε έζησαν και έδρασαν κάποιοι μακρινοί πρόγονοί μας που ίσως δε γνώριζαν ακόμα τη χρήση των μετάλλων, ίσως να μην κατάφεραν να συμπτύξουν πρωτόγονο, στις δομές του, οικισμό ίσως όμως και να ανέπτυξαν αξιοθαύμαστο για την εποχή και τα μέσα που διέθεταν πολιτισμό που όμως χάθηκε στη μακρινή αγλύ τους αδυσαπήτου χρόνου. Ο Νικ. Χ. Παπακώστας στο περιπούδαστο σύγγραμά του «ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΑ» γράφει μεταξύ άλλων στο κεφάλαιο «ΤΖΟΥΜΕΡΚΑ» οι πρωτόγονοι: «εάν δε λάβωμεν ως αποδεικτικά στοιχεία τα εις αγρόν των Πραμάντων (προ δεκαε-

τιών ως πληροφορούμεθα) ευρεθέντα λίθινα εργαλεία (όπλα, μαχαίρια, διπλούς πέλεκυς, συντρίμματα αγγείων) δυνάμεθα να συμπεράνομεν ότι έζησαν εν Τζουμέρκις άνθρωποι κατά την Νεολιθική Εποχήν (ότε εχρησιμοποιούντο εργαλεία ουχί τα εις φυσικήν κατάστασιν εκ πυρίτου λίθου ακατεργάστου αλλ' εκ λίθου λειοτριβημένου, λαξευμένου εις κατασκευήν εργαλείων) κατά το μεταίχμιον ευρέσεως του χαλκού, δηλαδή κατά τους Μυκηναϊκούς χρόνους (1600-1400 π.Χ.) ότε πλέον είχαν παύσει να ζώσι δια κυνηγίου και καρπών δέντρων, είχαν αρχίσει την καλλιέργεια σίτου, βρώμης, λίνου, οικίστα δε ζώα ετρέφοντο. Και είχαν μεν θεθεί εις κοινήν χρήσιν εργαλεία μετάλλινά τότε, αλλά εις τα απόκεντρα μέρη εχρησιμοποιούντο εισέτι και λίθινα». Στην Επιστημονική Επετηρίδα «Δωδώνη» του τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας της Φιλοσοφικής Σχολής του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων Τεύχ. Α Τομ.18/Ιωάννινα 1984 σελ. 169 - 175 δημοσιεύεται άρθρο του Κ. Κώστα Σουέρεφ με τίτλο: «ΤΟΠΙΚΗ ΚΑΙ ΕΠΙΣΤΑΚΤΗ ΚΕΡΑΜΕΙΚΗ

ΣΤΗΝ ΗΠΕΙΡΟ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΥΣΤΕΡΗ ΕΠΟΧΗ ΧΑΛΚΟΥ (ΥΕΧ) ΚΑΙ ΠΡΩΙΜΗ ΕΠΟΧΗ ΣΙΔΗΡΟΥ» που ακολουθείται από χάρτη του παραθέτουμε στον οποίο φαίνεται ότι στην Πράμαντα υπήρχαν θέσεις τόσο με μυκηναϊκά ευρήματα όσο

Τον Νικηφόρου Παπαθεοδώρου

και με υλικό Βόρειας Προέλευσης. (βλ. ΧΑΡΤΗ 1)

Ο Ν.Γ.Λ. HAMMOND, (βλ. φωτ. 1) Άγγλος καθηγητής Αρχαιολογίας, διαπρεπής ελληνιστής, που είναι γνωστό στο ευρύτερο κοινό έχει ασχοληθεί ιδιαίτερα με την έρευνα και τον χώρο της Ηπείρου και της Μακεδονίας και θεωρείται αυθεντία στην αρχαιολογία. Έχει περπατήσει πεζός ολόκληρη την Ηπειρο. Συνέγραψε αρκετά βιβλία. Αναφέρουμε τα: «Η ΗΠΕΙΡΟΣ» «Η Ελλάδα ως το 167 π.Χ.» «Η Μακε-

Φωτ. 1. Ο Ν.Γ.Λ. HAMMOND

δονία» «Ο Μ. Αλέξανδρος» «Το Μακεδονικό Κράτος». Περιηγήθηκε την Ελλάδα το 1929 και μετά. Είναι Ηπειρολάτρης και η Εταιρεία Ηπειρωτικών Μελετών (Ε.Η.Μ.) στις 17 Μαΐου 1993 τον τίμησε σε ειδική εκδήλωση που οργάνωσε η Φιλεκαπαιδευτική Εταιρεία Ιωαννίνων.

Το έτος 1930 επισκέφθηκε τον αρχαιολογικό χώρο της Παναγίας Πραμάντων όπου βρήκε και ο ίδιος έναν αδιάτρητο λιθοπέλεκυ μεγάλου μεγέθους με εγκάρσιας τομής ορθογώνιο αλλά με τις γωνίες στρογγυλεμένες· ελαφρά στυλβωμένον καλά φτιαγμένον κι από σκληρή μαύρη πέτρα με κάποια γκριζιά διάσπξη. Δεν έχει σημειώσει τις διαστάσεις του (ΣΧΗΜΑ 1). Ας δούμε όμως πως περιγράφει ο ίδιος στο βιβλίο του «ΗΠΕΙΡΟΣ» (μετάφραση Αθ.Γιάγκα) έκδοση Ηπειρ. Βιβλιοθήκης Αθήνα 1971 την επίσκεψη του στην Παναγία Πραμάντων:

«... Στο πέρασμα από τον Άραχο, κάτω από το Ελληνικό, ανέβηκαν μέχρι τους Χουλιαράδες απ' όπου δρόμοι ανέρχονται τον παρα-

πόταμο γνωστόν ως Καλαρρύτεκον ή Ντουβιάκα μέχρι τα ψηλότερα χωριά. Απ' αυτά τα Πράμαντα με πληθυσμό 5.000 εξαρτώνται κυρίως από αγέλες που βόσκουν κατά τη διάρκεια του θέρους, στα ύψη των Τζουμέρκων και του Περιστερίου, αλλ' είναι επίσης, πλούσια σε φρούτα και καλλιεργούν αραβόσι το και κάμποσο σιτάρι. Πολλοί από τους νεώτερους άντρες εργάζονται στα Ιωάννινα ή ταξιδεύουν έξω. Στα ΝΔ των Πραμάντων σε μια ψηλή ράχη, γνωστή σαν Αγία Παναγία, υπάρχουν τα ερείπια μια, οχυρωμένης θέσεως περίπου 600 βήματα στην περιφέρεια, που οι τρεις πλευρές της υπερασπίζονται με κρημνούς και η τέταρτη (η ΒΔ πλευρά) από ένα τείχος 2,10 μ πλατύπου είναι κτισμένο κι από τις δύο πλευρές. Οι οικοδομικές πέτρες είναι καλά πελεκημένες αλλά με την εξωτερική όψη τραχιά. Ποικιλούν στο μέγεθος από μεγάλες μέχρι μικρές (π.χ. 1,60Χ0,60Χ0,45 μ 0,55Χ0,40Χ0,45 μ). Ο ρυθμός είναι κυρίως χοντροπελεκητός, αλλ' αποκλίνει προς πολυγωνικό στις κρημνώδεις πλευρές. Στη ΝΔ γωνία μια ορθογώνια στροφή του τείχους στέκει όρθια μέχρι ύψος 2,70 μ. σε τέσσερις σειρές κανονικής χοντροπελεκητής λιθοδομής· σε μια θέση, που χρησιμοποιούνταν μικρότερες οικοδομικές πέτρες, το τείχος στέκει μέχρι ύψους 2,50 μ. σε οκτώ σειρές. Στη Δ. πλευρά υπάρχουν ερείπια μιας πύλης που η διόδος της είναι 2,40 μ. πλατιά (ΣΧΕΔΙΟ 2). Οι οικοδομικές πέτρες εδώ είναι ασυνήθιστα μεγάλες (π.χ. 2,00Χ0,60Χ0,70 μ). Στην εξωτερική όψη του τείχους παρατήρησα ένα κατακόρυφο αυλάκι 0,09 μ. πλατύ με 0,08 μ. βαθύ. Μέσα στο γύρο κι έξω απ' αυτόν στις χαμηλότερες πλαγιές προς ένα δρομολόγιο, που ήταν νέο το 1934 υπάρχει ένας μεγάλος αριθμός θραυσμάτων. Ένας μπρούντζινος πολεμοπέλεκυς, μια μπρούντζινη καρφίτσα κι ένας λιποπέλεκυς που θα περιγραφούν παρακάτω, προήλθαν από τη γειτονία. (ΧΑΡΤΗΣ 2 και 3).

Περιγράφοντας πιο κάτω ο συγγραφέας τους ηπειρωτικούς λιθοπελέκεις γράφει μεταξύ άλλων πως η πέτρα από την οποία είναι φτιαγμένοι οι λιθοπελέκεις της Ηπείρου είναι γενικά είτε μια σκοτεινοπράσινη γρανιτώδης πέτρα ή μια σταχτιά πέτρα, διάσπξη με μαύρο. Η ολοφάνερη πηγή των ηπειρωτικών λίθων που είναι επίσης σαν διορίτις και οφιοειδής βρίσκεται στην Κεντρική οροσειρά πρσινολίθου της Πίνδου όπου βρίσκεται διορίτις και οφιοειδής· Κόνιτσα, Γρεβενί και Πράμαντα βρίσκονται στο κράσπεδο της ζώνης πρσινολίθου και η Δωδώνη δεν είναι σε μακρινή απόσταση.

Ο συγγραφέας περιγράφει επίσης διπλοτέπιδο μπρούντζινο πέλεκυ από την περιφέρεια «ΧΡΙΣΤΟΙ» των Πραμάντων 28 εκ. μα-

κρύ με μια ελαφρά επέκταση χελιδονοσyrάς των λεπίδων που είναι 10 εκ ψηλές. Το ύψος του στενότερου μέρους της μέσης είναι 5 εκ. το ωοειδές άνοιγμα-τρύπα είναι 4 εκ. μακρύ κι ακριβώς κάτω από 2 εκ. πλατύ και το πλάτος του πελέκεως στο άνοιγμα-τρύπα είναι 2,5 εκ. (ΣΧΕΔΙΟ 3). Εκτός από την «Παναγία» Πραμάντων άλλη μια

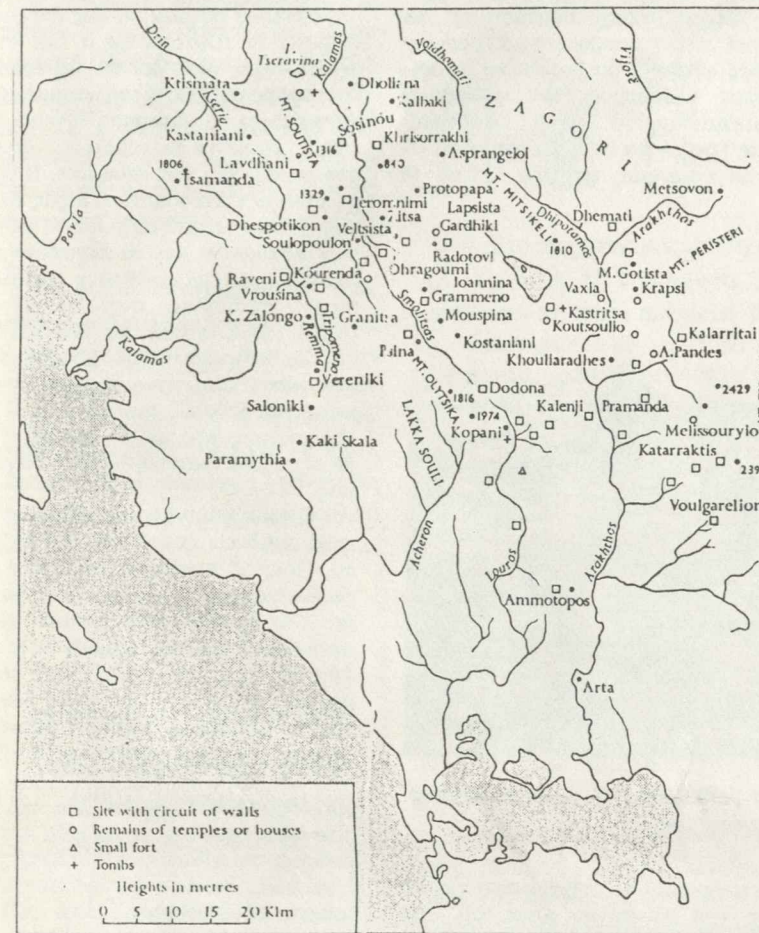
σπουδαία αρχαιολογική θέση με προϊστορικής εποχής ευρήματα είναι ο «Άγιος Βασίλειος». Πραμάντων κοντά και κάτω από την Παναγία. Ο Ν.Χ. Παπακώστας στο έργο του «ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΑ» αναφέρει σχετικά (σελ.32). Κι εδώ σώζονται ογκολιθικά κυκλώπεια τείχη με χοντροπελεκητές πέτρες. (βλ. εφημερίδα ΠΡΑΜΑΝΤΙΩΤΙΚΑ ΝΕΑ Τ/6

ΝΟΕ 1982 όπου σχετικό άρθρο και φωτογραφίες.

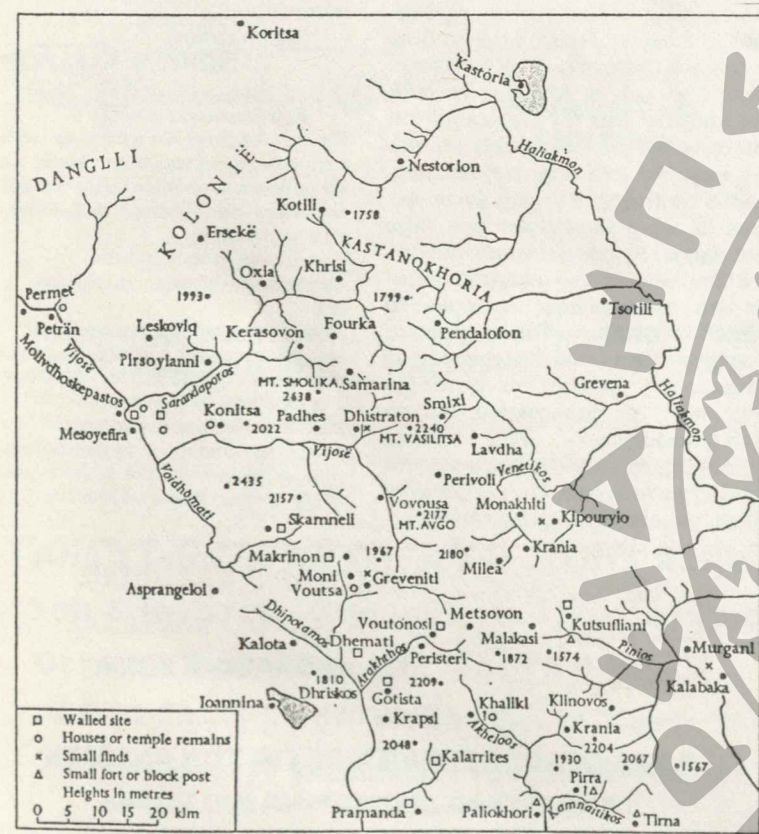
Ο Ν. Χάμμοντι στο βιβλίο του «ΗΠΕΙΡΟΣ» κεφ. «Η ΠΡΟΙΣΤΟΡΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ Η ΣΗΜΑΣΙΑ ΤΗΣ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΗΣ ΜΑΡΤΥΡΙΑΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΣΤΕΡΟΕΛΛΑΔΙΚΗ ΙΙΙ ΠΕΡΙΟΔΟ» γράφει πως μικρές μπρούντζινες καρφίτσες βρέθηκαν στην Αττική... και στην Πράμαντα. Αυτές οι μακρές καρφίτσες είναι πιο πολύ επεξεργασμένες και έχουν περισ-

μάτων, αγγείων και άλλων ευρημάτων πουλήθηκαν απ' τους χωριανούς μας «αντι πινακίου φακής» σε επιτήδειους γύφτους-γυρολόγους μετά τον Β' παγκόσμιο πόλεμο.

3. Αρκετοί χωριανοί μας, νέοι, σπούδασαν αρχαιολογία και θα ήταν μεγάλη η προσφορά τους αν έσκυβαν με αγάπη και ερευνούσαν τους αρχαιολογικούς χώρους του χωριού μας.

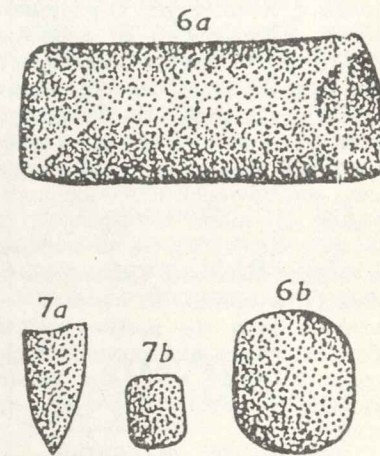
ΧΑΡΤΗΣ 2

ΧΑΡΤΗΣ 3. Το υπόμνημα στους χάρτες 2 και 3 αναφέρει ότι στην Πράμαντα υπήρχαν περιτειχισμένες θέσεις.

Φωτ. 2. ΔΙΑΡΑΧΜΟ ΤΟΥ ΚΟΙΝΟΥ ΤΩΝ ΗΠΕΙΡΩΤΩΝ (ΔΙΑΣ - ΔΙΩΝΗ 230-220 π.Χ.)

ΣΧΗΜΑ 1.

6a κατακόρυφη τομή
6b διασταυρούμενη τομή
7a οριζόντια τομή
7b διασταυρούμενη τομή

σότερη διακόσμηση από την απλή Ζικ-Ζακ γραμμή που απαντάται σε πολλές καρφίτσες από την Ηπειρο. Αυτές οι μακρές καρφίτσες είναι ο αρχικός τύπος καρφίτσας που απαντάται στο εσωτερικό της Ηπείρου (βλ. ΣΧΕΔΙΟ 4).

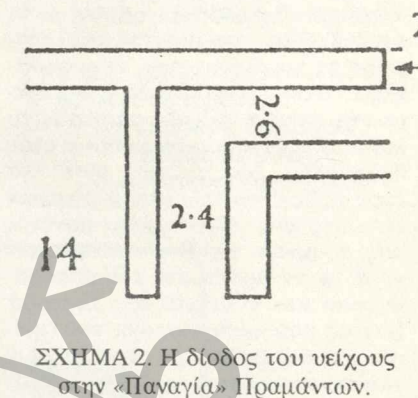
Στα ιστορικά χρόνια η ιστορία του χωριού μας συνυφίνεται και ακολουθεί τη γενικότερη ιστορική πορεία της Αθαμανίας. Δεν γνωρίζουμε, προς το παρόν, αν στο χώρο των Πραμάντων, κατοίκησε και έδρασε κάποια από τις γνωστές αρχαίες ηπειρωτικές φυλές.

Πλήθος ορειχάλκινων αγαλματιδίων και θραυσμάτων τους (π.χ. μικρός βαβυλώνας, ομοίωμα χειρός), αγγείων και θραυσμάτων τους διακοσμημένων ή μη με απλά γεωμετρικά σχήματα και σπάνια με παραστάσεις, νομισμάτων (Διός Διώνης, βλ. φωτ. 2 Φίλιππου του Ε' κ.τ.λ.) βρέθηκαν στην Παναγία και στον Άγιο Βασίλειο. Ολόκληρη η περιοχή των Πραμάντων είναι κατασπαρτητή από θραύσματα αγγείων, κεραμικών, αγνών, λίθινων και ορειχάλκινων εργαλείων και κάποτε πρέπει να πάρει το λόγο η αρχαιολογική σκαπάνη.

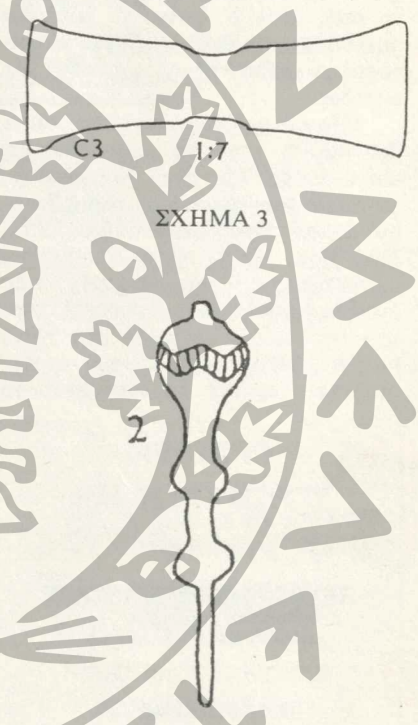
Παρατηρήσεις:

1. Στις 22 Αυγ. 1985 κάναμε επίσκεψη στον αρχαιολογικό χώρο της Παναγίας με τον καθηγητή της αρχαιολογίας του Πανεπιστημίου Αθηνών κ. Στέφανο Κουμανούδη. Η γνώμη του κ. καθηγητή ήταν ότι υπάρχουν σαφή ίχνη ανθρωπίνων δημιουργημάτων (κτίσματα) αλλά είναι δύσκολος ο χαρακτηρισμός τους και ο προσδιορισμός της εποχής ελλείψει χαρακτηριστικών στοιχείων π.χ. επιγραφών ή τεμαχίων αγγείων αποκαλυπτικών της εποχής. Ο κ. καθηγητής είχε τη γνώμη ότι δεν πρόκειται για κτίσματα μυκηναϊκής, γεωμετρικής, αρχαϊκής ή κλασσικής εποχής αλλά για τέτοια ελληνιστικών ή νεώτερων χρόνων.

2. Πλήθος αγαλματιδίων, νομι-

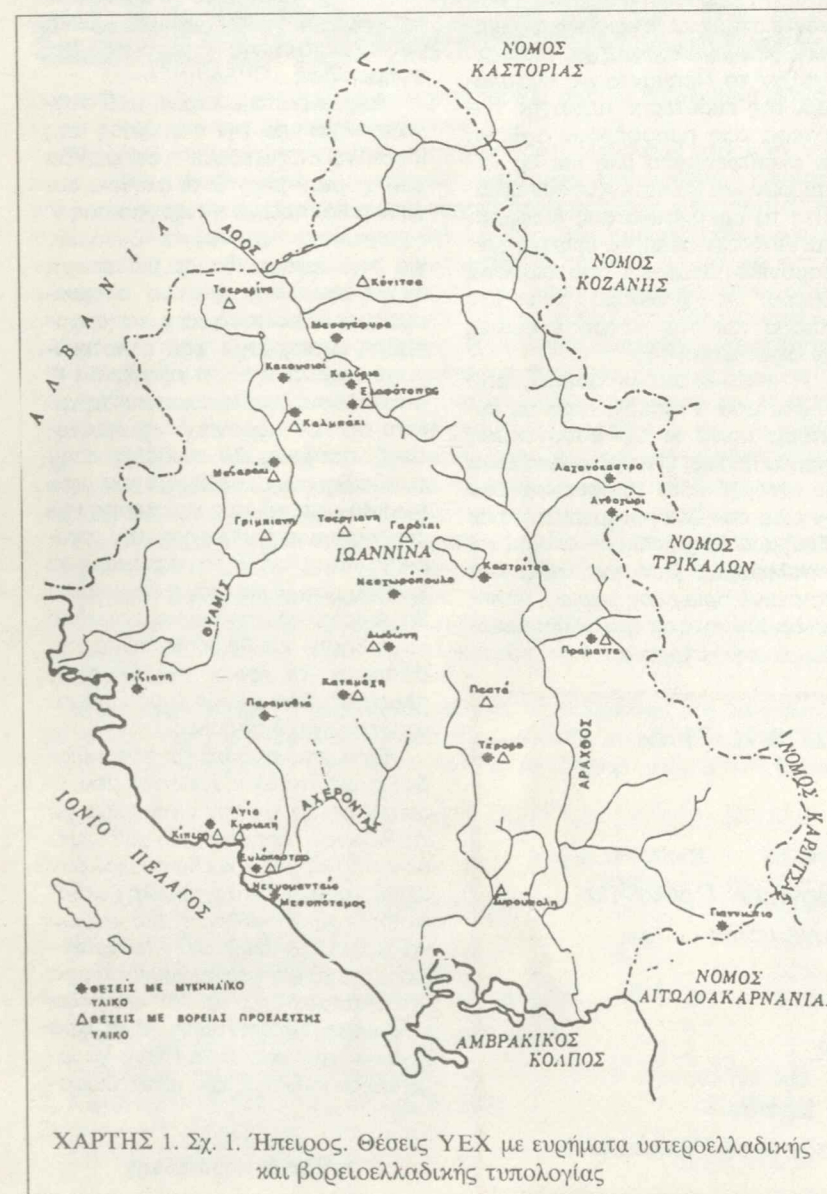

ΣΧΗΜΑ 2. Η διόδος του τείχους στην «Παναγία» Πραμάντων.

ΣΧΗΜΑ 3

ΣΧΗΜΑ 4. Μπρούντζινη καρφίτσα με κομμένο το πάνω μέρος από «Χριστούς».

ΧΑΡΤΗΣ 1. Σχ. 1. Ηπειρος. Θέσεις ΥΕΧ με ευρήματα υστεροελλαδικής και βορειοελλαδικής τυπολογίας

ΠΡΑΜΑΝΤΙΩΤΙΚΑ ΠΟΙΗΤΙΚΑ

Ο Γιαννιώτης ποιητής Νίκος Μούλιας στην ποιητική του συλλογή «Ο ΦΑΡΟΣ ΤΗΣ ΚΥΡΑΣ» συμπεριλαμβάνει και το ποίημα:

«ΜΕΣΑΝΥΧΤΑ ΣΤΑ ΠΡΑΜΑΝΤΑ»

Μήνυμα καλοκαιριάς τ' ολόγιομο φεγγάρι
κρυπτόπαιζε στ' Αράχθου τα νερά
και τα σκοταδερά φαράγγια χρύσωνε
—ώρα γιορτής κι αγώνα—
που οδοιπορούσα με σένα στο πλευρό μου.
Αφήσαμε απόκρυφο το στεναγμό να ζωγραφίζει
τις ασημόφωτες βουνοκορφές στα Πράμαντα
κι ένα κλεμμένο χάδι σαν ελπίδα
όρκο να δίνει Νίκης στην αγρύπνια μας
για τις γενιές π' ακολουθούν τον πηγαϊμό.
Και σένα δυο χαρές
και μένα δυο ελπίδες καρτερούν
μέσα στον απόκρυφο παλμό
της τραχιάς ηπειρώτικης γης μας.
Ο ήλιος λαμπερός και δίκαιος
απ' τη δικιά μας πάλι καρτερεί
μεσούρανα να στεριωθεί, να λάμψει
και δώ στα τζουμερκιώτικα...βουνά.
Αντάμα στη μεγάλη αγρύπνια... Τώρα
και συ και εγώ χειροπιασμένοι
στον ίδιο νικητήριο ρυθμό!
Κρυφό της ρεματιάς το φίλημα
μ'ένα ξεχασμένο τραγούδι στα χείλη
καρτερούμε της αγάπης το πρώτο ξημέρωμα.
Ο αγώνας δικαιώθηκε είπαν
Αδερφή μου εμείς αδίστακτοι πάντα...
Έφυγες εσύ και προσπέρασα στη νύχτα,
—σε κείνη τη νύχτα—
που ξεχείλισε λαχτάρα κι ελπίδα
η ψυχή μας στο μεγάλο φαράγγι...

ΤΟΥ ΓΙΑΚΩΒΑΚΗ

Καμμία ιστορική είδηση δεν έχουμε για τον ήρωα. Απ' τις διάφορες παραλλαγές του τραγουδιού που αναφέρεται σ' αυτόν, φαίνεται ότι έδρασε στην Ήπειρο.

Σ' όλο τον κόσμο ξαστεργιά, σ' όλο τον τόπο ήλιος,
στην έρημη την Πράμαντη ένα βαρύ σκοτάδι
μήνα ο ήλιος χάθηκε, μήνα και το φεγγάρι.
Νουδέ ο ήλιος χάθηκε νουδέ και το φεγγάρι,
τον Γιακωβάκη σκότωσαν στη Πράμαντ' από κάτω
τρία ντουφέκια τόδωκαν, τα τρι' αράδ-αράδα,
τό 'να τον πήρε ξώδεμα και τ' άλλο μέσ' στη μέση,
το τρίτο, το φαρμακερό, τον πήρε στο κεφάλι
το στόμα τ' αίμα γιόμουσε, τ' αχείλι του φαρμάκι,
κ' η γλώσσα τ' αηδονολαλεί, αηδονολαλεί και λέγει
«Το πού είστε, παλληκάρια μου, λίγα κι αντρωμένα,
πάρτε μου το κεφάλι μου, να μη το πάρουν άλλοι».

Δημοτικό

(Απ' τη συλλογή Γ. Χασιώτη)
Ν.Σ.Π.

Είσαι στα Γιάννενα ή ήρθες στα Γιάννενα
και θέλεις κρέατα;

ΚΡΕΟΠΩΛΕΙΑ

Αφοί Κ. ΛΑΜΠΡΗ

Καποδιστρίου 43 & Μπιζανίου 38

Μιλάμε για **ΤΑ κρέατα!** Ντόπια, νόστιμα, φρέ-
σκα και σε προσιτές τιμές. Σας περιμένουμε!

Τηλ. 46.407 - 75.910

ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ

Η ποδοσφαιρική ομάδα του χωριού μας βρίσκεται ένα βήμα πριν την άνοδο στη Β' κατηγορία.

Τα τελευταία νικηφόρα αποτελέσματα τη διατηρούν στη δεύτερη θέση του βαθμολογικού πίνακα και της δίνουν ελπίδες για άνοδο.

Θέλουμε όμως μέσα από αυτή την στήλη να ζητήσουμε: 1) Τη συμπαράσταση όλων των Πραμαντιωτών που βρίσκονται στα Γιάννενα για τους δύο τελευταίους αγώνες του Πρωταθλήματος, όπου θα κριθεί η άνοδός μας (Κυριακή 21 Μαΐου 1995 και ώρα 17:30 στο Γήπεδο Πεδινής με τον Α.Ο. ΜΟΥΣΙΩΤΙΤΣΑΣ και Κυριακή 28 Μαΐου 17:30 στο Γήπεδο Κρυφοβού με το Α.Ο. ΗΦΑΙΣΤΟΥ ΑΒΓΟΥ) και 2) Την οικονομική ενίσχυση όλων των Πραμαντιωτών με τη λαχειοφόρο αγορά, με πλούσια δώρα, που θα γίνει την περίοδο του καλοκαιριού.

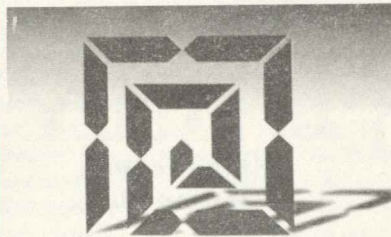
Επίσης θέλουμε να ευχαριστήσουμε την Αδελφότητα Πραμαντιωτών Ιωαννίνων για το χρηματικό ποσό (50.000 δρχ.) που μας έδωσε, για να μπορέσουμε να τελειώσουμε την αγωνιστική περίοδο.

Κάθε φορά που θα επικοινωνούμε, θα σας επινυμίζουμε ότι, όλοι οι Πραμαντιώτες πρέπει να στείλουν τα παιδιά τους να γραφτούν στην ομάδα μας, για να μπορέσουμε σιγά-σιγά να κάνουμε ανανέωση και ανάδειξη νέων παικτών. Ήδη έχουν βγάλει δελτίο τον τελευταίο καιρό δύο ακόμη νέα παιδιά από το χωριό μας: ο Χρήστος Β. Φακίτσας και ο Λάμπρος Γ. Κονταξής που συμπλήρωσαν το 14 έτος της ηλικίας τους.

Τέλος θέλουμε να κάνουμε έκκληση σε όλα τα παιδιά από την Πράμαντα, που παίζουν σε άλλες ομάδες, να έλθουν σε επαφή με κάποιον από τα μέλη του Δ.Σ. για να μπορέσουμε να τους εντάξουμε στη δύναμη της ομάδας μας.

Για το Δ.Σ.
ΛΙΑΝΟΣ ΚΩΝ/ΝΟΣ
Αντιπρόεδρος

ΙΟΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ

Το 1839 στην Κέρκυρα
ιδρύθηκε

η πρώτη Τράπεζα

στον Ελλαδικό χώρο,

η **ΙΟΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ**.

Εδώ και 154 χρόνια ανα-
νεώνεται και εκουγχρο-
νίζεται δυναμικά,

προσφέροντας ένα υψηλό επίπεδο υπηρεσιών.

Διευρύνει τις δραστηριότητές της και συνεχώς
επεκτείνει το δίκτυό της.

Εται σήμερα με 180 καταστήματα σε όλη την Ελλά-
δα, συνδεδεμένα με σύστημα on-line,
διεκπεραιώνει κάθε είδους τραπεζική εργασία με
την ταχύτητα που εσείς απαιτείτε
από την Τράπεζά σας.

Παράλληλα, με την τοποθέτηση Αυτόματων Ταμει-
ολογικών Μηχανών στα περισσότερα καταστήματά
της προσφέρει Αυτόματη Εξυπηρέτηση 24 ώρες την
ημέρα, 365 ημέρες το χρόνο.

Η **ΙΟΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ** είναι στελεχωμένη με
ικανούς και ειδικευμένους υπαλλήλους που
περιμένουν να σας εξυπηρετήσουν, να συζητήσουν
μαζί σας, να σας υποδείξουν τους αποτελεσματικώ-
τερους τρόπους πραγματοποίησης όλων των
τραπεζικών σας συναλλαγών.

Η **ΙΟΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ** βρίσκεται σε όλη την
Ελλάδα, δίπλα σας.